

Esas No.:1963/245

Karar Sayısı:1963/203

"...

Mahkemenin gerekçesi : Mahkeme, inceleme konusu hükmün Anayasaya aykırı bulunduğu yolundaki iddianın ciddi olduğu kanısına şu gerekçeye dayanarak varmaktadır.

Önceleri bir kimsenin işçi sayılıp sayılmayacağı konusunda mahkemeler bilirkişi dinlemekte ve takdir haklarını serbestçe kullanmakta idiler Daha sonra Türkiye Büyük Millet Meclisinden İş Kanununun 5518 sayılı kanunla değişik 1 inci maddesinin yorumlanmasına mahal bulunmadığına dair 7/5/1956 günlü ve 1966 sayılı bir karar çıkmıştır. Bu karar İş Kanununun 1 inci maddesindeki işçi deyiminin anlam ve kapsamının tayini ile ilgili olarak ve umumiyetle İş Kanununun uygulama alanının sınırlanması bakımından işçi niteliğinde olanların ayırımı yapacak yetkili mercinin neresi olacağına düşülen tereddüdü gidermek amacıyla çıkarılmıştır. Kararda (İş Kanununun 5518 sayılı kanunla değişik 2 nci maddesinde İş Kanununun bir iş yerinde uygulanabilmesi için o işyerindeki işçi sayısının ölçü olarak alındığı ve böylece bir işyerinin İş Kanununun kapsamına, girip girmeyeceği hususunun orda çalışanlardan hangilerinin işçi vasfında olduklarının tesbitine bağlı bulunduğu; 4841 sayılı kanunun 9 uncu maddesinin A bendinde Çalışma Genel Müdürlüğünün görevleri arasında İş Kanununun uygulama alanını tâyin hususunun da sayıldığı; kanunun uygulama alanı kapsamının tesbitine yalnız işyerinin değil işçi ve işverenin de bahis konusu olacağı: şu duruma göre bir işyerinde çalışanlardan hangilerinin işçi vasfında bulduklarının tâyini Çalışma Bakanlığına verilmiş görev ve yetkiler cümlesinden bulunduğu) belirtilmektedir.

4841 sayılı kanunun 9 uncu maddesinin A bendi böylece mânalandırıldıktan sonra Yargıtay içtihadıyla de takarrür eylediği üzere mahkemeler işçilik sıfatının tâyini konusunda bilirkişi dinleyemez olmuş ve Çalışma Bakanlığının bu konudaki bildirimleri ile kendilerini bağlı görmüşlerdir. Bu hal bir bakanlığın, yargı yetkisinin kullanılmasında, mahkemelere ve hâkimlere emir ve talimat vermesi niteliğindedir. Oysa Anayasa'nın 132 nci maddesinin 2 nci fıkrası herhangi bir organ, makam, merci veya kişinin yargı yetkisinin kullanılmasında mahkemelere ve hâkimlere emir ve talimat vermesini, genelge göndermesini, tavsiye ve telkinde bulunmasını yasaklamış ve yine Anayasa'nın 8 inci maddesi kanunların Anayasa'ya aykırı olamayacağı temel kuralını koymuştur. (Her ne kadar mahkemenin 17/8/1963 günlü karar örneğinde Anayasa'nın 8 inci değil 6 ncı maddesine dayanılmakta ise de aynı mahkemenin Anayasa mahkemesine gönderdiği aynı tarihli yazıda 8 inci madde söz konusu edildiğine göre 6 ncı madde deyiminin bir zühulden ileri geldiği sonucuna varılmaktadır)."